

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

MINISTERSTWO
Rodziny i Polityki Społecznej

Anna Schmidt

Sekretarz Stanu
Pełnomocnik Rządu
ds. Równego Traktowania

BRT-III.070.20.2021.IR

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

odpowiadając na Pana wystąpienie z dnia 25 lutego 2021 r. (znak sprawy: XI.518.1.2019.ASZ), uprzejmie wyjaśniam:

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej od wielu lat odpowiada za koordynację działań na rzecz przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy wobec kobiet i przemocy domowej.

Tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy rozpoczęło się w Polsce w 2005 r. od uchwalenia ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w której zdefiniowano między innymi przemoc i zaczęto uświadamiać społeczeństwu, że przemoc jest jednym z poważniejszych problemów życia społecznego i nie może być na nią przyzwolenia.

Należy podkreślić, że w oparciu o obowiązujące akty prawne realizowane są działania mające na celu ochronę i wsparcie wszystkich osób doznających różnych form przemocy w rodzinie, bez względu na płeć, wiek, stan zdrowia czy miejsce pochodzenia. Obowiązujący w Polsce system przeciwdziałania przemocy w rodzinie daje równe prawa wszystkim osobom doznającym przemocy w rodzinie, bez identyfikowania konkretnych grup społecznych. Regulacje

te zapewniają osobom doznającym przemocy w rodzinie równe traktowanie oraz poszanowanie ich praw i wolności.

Nadmieniam, że w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej podjęto prace nad przygotowaniem projektu nowelizacji ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. poz. 218 i 956). Projektowana nowelizacja ustawy implikować będzie zmiany wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych. Zatem konieczne stanie się również dostosowanie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie do przyjętych regulacji. Tym samym możliwe będzie przyjęcie komplementarnych rozwiązań prawnych w zakresie identyfikacji, zapobiegania i minimalizowania negatywnych następstw przemocy domowej i przemocy wobec kobiet.

Odnosząc się do braku aktualnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie pragnę wyjaśnić, że Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 przyjęty został uchwałą nr 16 Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2021 r., która weszła w życie z dniem ogłoszenia, z mocą od dnia 1 stycznia 2021 r. Uchwała wraz z Programem została opublikowana w Monitorze Polskim na pozycji 235 w dniu 5 marca 2021.

Z uwagi na konieczność kontynuowania szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie, ochronę i pomoc osobom dotkniętym przemocą, podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 usystematyzowano kierunki działań, wskazano zakres odpowiedzialności oraz zadań właściwych poszczególnym szczeblom administracji publicznej odpowiedzialnym za tworzenie rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zarówno na szczeblu lokalnym jak również centralnym.

Zgodnie z założeniami Programu kontynuowane będzie m.in. finansowanie utrzymania funkcjonujących ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, finansowanie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie oraz programów psychologiczno-terapeutycznych dla sprawców przemocy w rodzinie, dofinansowywanie organizacji szkoleń dla osób tzw. „pierwszego kontaktu”. Ponadto działania z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie dotychczas podejmowane w środkach masowego przekazu rozszerzone zostaną o nowe kanały informacji i komunikacji. Istotnym elementem Programu jest aktualizacja wskaźników dotyczących

realizacji procedury „Niebieskie Karty” poprzez uwzględnienie takich zmiennych jak np. liczba rodzin objętych wsparciem ze względu na problem przemocy: psychicznej, fizycznej i seksualnej, wprowadzenie zapisów pozwalających na coroczne określenie liczby przeprowadzonych przez wojewodów kontroli zadań z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ilości stwierdzonych nieprawidłowości. Co więcej, w obszarze dotyczącym oddziaływań wobec sprawców przemocy w rodzinie ujęto nowe działania tj. *Zapewnienie dostępu do programów korekcyjno-edukacyjnych w każdym powiecie poprzez całoroczną dostępność miejsc w realizowanych programach oraz Opracowanie i realizacja oddziaływań edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny.* W odniesieniu do podnoszenia kompetencji służb również wskazano nowe działania jakimi są: *Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz Realizacja specjalistycznych szkoleń (min. 100 godzin dydaktycznych) umożliwiających uzyskanie certyfikatu specjalisty w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.*

Pragnę podkreślić, że przyjęcie krótkoterminowej perspektywy Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wynika z planowanych zmian w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W związku z tym, że wspomniana ustawa zostanie znowelizowana, Program został przyjęty jedynie na rok, a nie na perspektywę wieloletnią. Jest to najważniejszy powód przyjęcia rocznego Programu.

Odnosząc się do kwestii składu Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie IV kadencji, uprzejmie informuję, że wybór członków Zespołu Monitorującego poprzedzony był szczegółową analizą nadesłanych zgłoszeń. Obecny skład ciała opiniodawczo-doradczego Ministra Rodziny i Polityki Społecznej daje gwarancję realizacji priorytetowych działań Ministerstwa, do których zaliczyć należy ochronę rodziny.

Rozumiejąc obawy w zakresie walki z przemocą, pragnę zauważyć, że przeciwdziałanie przemocy to nie tylko interwencja i pomoc, ale przede wszystkim profilaktyka. Dlatego też w składzie Zespołu Monitorującego znaleźli się przedstawiciele podmiotów, które z uwagi na statutowe założenia, tylko pozornie wydawać by się mogło, działają w innym, niż omawiany obszar. Stąd wyjaśnić należy cel, jakim jest włączenie w skład Zespołu Monitorującego przedstawicieli podmiotów statutowo zajmujących się szeroko rozumianą pomocą i wsparciem rodzin.

Ponadto, zwracam uwagę Pana Rzecznika na fakt, że obecni członkowie Zespołu Monitorującego, to grupa specjalistów i ekspertów w dziedzinie ochrony rodziny. Jego członkami zostały osoby wybrane spośród 35 zgłoszonych kandydatur przedstawicieli organów administracji rządowej, jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych. Pragnę podkreślić, że nominacje na członków Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie otrzymało 9 osób pełniących te funkcje w III kadencji.

Informuję jednocześnie, że wszystkie działania o charakterze legislacyjnym w omawianym obszarze, zgodnie z techniką legislacyjną, w ramach konsultacji publicznych, będą tak jak dotychczas, uzgadniane z ogólnopolskimi organizacjami pozarządowymi zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Zatem organizacje, których przedstawiciele nie zostali powołani na członków Zespołu Monitorującego w dalszym ciągu będą miały wpływ na kształt prawodawstwa.

Odnosząc się do prośby Pana Rzecznika dotyczącej przedstawienia harmonogramu prac Zespołu Monitorującego III kadencji uprzejmie wyjaśniam, że zgodnie z art. 10c ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie posiedzenia Zespołu zwoływane są przez Przewodniczącego Zespołu lub na wniosek co najmniej $\frac{1}{4}$ liczby członków Zespołu, nie rzadziej jednak niż raz na pół roku.

Do głównych tematów podejmowanych przez Zespół Monitorujący III kadencji należało:

- opracowanie założeń do zmiany ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie 2018 r. (decyzją Premiera projekt został wycofany z dalszego procedowania),
- opracowanie założeń do Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- opracowanie założeń do wytycznych do prowadzenia szkoleń dla specjalistów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- opiniowanie wniosków o dofinansowanie w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”,
- analizowanie przepisów prawa w zakresie przeciwdziałania przemocy.

W 2017 r. odbyły się 3 posiedzenia Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie: dwa posiedzenia Zespołu II kadencji – 12 stycznia oraz 20-21

kwietnia, a także jedno posiedzenie Zespołu III kadencji – 4 października. W 2018 r. – 2 posiedzenia: 4-6 kwietnia i 28 listopada, zaś w 2019 r. – 4 posiedzenia: 28 lutego-1 marca, 27 maja, 14 października, 2-3 grudnia. Z kolei w roku 2020 odbyło się jedno posiedzenie Zespołu Monitorującego (22 lipca), które ze względu na sytuację epidemiczną w kraju związaną z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 wywołującego COVID-19 miało formę wideokonferencji. Podczas przedmiotowego spotkania:

- przekazana została informacja dotycząca wszczęcia procedury naboru członków Zespołu Monitorującego IV kadencji;
- omówiono sytuację osób doświadczających przemocy w rodzinie w związku z wprowadzonym stanem epidemii, w tym działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie podejmowanych zarówno przez ówczesne Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz instytucje i organizacje reprezentowane przez członków Zespołu;
- odbyła się dyskusja na temat propozycji dalszych możliwych do realizacji działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy w rodzinie w związku ze skutkami wprowadzenia stanu epidemii;
- omówiono również inne bieżące sprawy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym, między innymi, dotyczące wdrażania w życie ustawy z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw.

Wyrażam nadzieję, że powyższe wyjaśnienia okażą się wyczerpujące i pozwolą na rozwianie sygnalizowanych przez Pana wątpliwości.

Z wyrazami szacunku

Anna Schmidt

Sekretarz Stanu

/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/